

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ

Hastalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiga boshlagan • www.uzas.uz • 2009-yil, 3-aprel • № 14 (3997)

МЕҲНАТДАН КЕЛСА БОЙЛИК...

Ўзбекистон Республикаси Президенти совини учун тадбиркорлар, фермер хўжаликлари ва ҳунармандлар ўргасида катор йиллардан бери муттабиқ ўтказиб келингетган "Ташаббус" кўрик-танловининг бу йилги натижалари ҳар жиҳатдан кувонарли бўлди десак, муболага бўлмайди.

Истиқолилигининг дастлабки йиллардан бошлаб давлатимиз раҳбарининг бевосита кўрсатмас билан мамлакатимизда тадбиркорлик характерига кенг йўл очиди, одамларга ўз салоҳиятларини тўла намойён этиш, меҳнатчарни атижаларидан баҳраманд бўйиш имкони берилди. Ўз касбнинг устаси бўлган ҳунарманд, хусусий тадбиркорларни кўллаб-куватлашга доир хукукий-меъёрий ҳужжатлар кабул килингани esa айни муддад бўлди.

Бугун халқ хўжалигининг кўпгина соҳаларида юкори технология, замонавий асбоб-ускуналариси кутилган атижага эришиб бўлмайди. Буни тўғри англаган тадбиркорлар давлатимиз ёрдамига таяниб, хорижлик касбдошлири билан ҳамкорлик алоқаларни ўринтиб, бозорбоп, рабкорборош махсулотлар ишлаб чиқара бошлидилар. Кейинги олти йил ичидаги кичик бизнес субъектлари мидори қариди иккни барабарга кўйтагани, ўтган йили улар ва хусусий тадбиркорлар томонидан ишлаб чиқарсан махсулотлар 22 фоизига ортиб, ялини ичики махсулотнинг 48,2 фоизини ташкил этган фикримизга далил бўла олади.

Ўтган йили мамлакатимизда ётиширилган пахта ҳосилининг қариди юз фоизи, галланг 79,2 фоизи фермер хўжаликлари хиссасига тўғри келди. Истикол шарофати билан ер эгасига

таникли болалар шоири Турсунбой Адашбоевнинг ижоди билан таниш бўлмаган китобнинг топиш кийин бўлса керак. Унинг жажи китобкорнага мўлжалланган, самимий юмор руhi билан сурорилган, содда ва қувон шеврлари кўпчилигимизга аллақачон ёд бўлиб кетган. Муаллифинг бадий таржими соҳасидағи фаолияти хам алоҳидаги ётибори бўлди.

ЁЗУВЧИЛАР ЮШМАСИДА

Шоир болалардаги шоир ижодининг ибратли жиҳатлари, тарбиявий аҳамияти тўғрисида сўзлайдилар.

Болалар адабиёти ҳар бир миллий адабиётининг мухим ўзаги ҳисобланади, — деб таъкидлари уюшма раиси, Ўзбекистон халқ шоири Абулла Орипов.

Кичконтой китобхонларга асар ёзиш осон иш эмас. Бунда хар бир муаллифдан алоҳидаги маҳорат ва кузатувчаник талаб этилади.

Шоир болалардаги мураббилик, соддакида вакиғнинг хис этиши, душёга бола кўзди билан қарар олиши, болалар дунёсида яшай билиши зарур. Турсунбой Адашбоевнинг ижодидаги айнан шифайларни кўшиш мумкин.

Кечада мамлакатимизда болалар адабиёти изчил ривожланни бораётгани, шу билан бирга, болалар учун янги-янги асарлар ёзиши, уларни ёшлик йиллардан бадий ижод оламига, хусусан китобларга ошно этиш ижодкорларимизнинг зарур буричи эканлиги алоҳидаги ўтириб ўтилди.

Ўз ахборотимиз

ЭРТАКЛАР ~ ЭЗГУЛИККА ЕТАКЛАР

Маданий-маънавий меросим ҳақида ҳикояларни сўнгидиң сиймоси тасвирланган тангалар катори, жуда кўллаб худоларнинг сопол ҳайкалчалари, турли ёввойи ҳайвон ҳамда күшлардан иборат кўйирчоклар, нижоблар топилгандар. Бу ўша замонларда кўйирчокбозлик санъати ривожланганидан далолат беради. Бугун кўллаб ҳунармандаримиз бу айнанни давом этириб, янги-янги киёфаларни кашф этмоқдалар.

27-30 марта кунларни пойтахтимизнинг Гафур Ғулом номидаги маданият ва истироҳат бояғида Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига багишлаб "Тошкент — эртаклар шаҳри" мавзуидаги кўргазмада намойиш этилган ҳоразмлик кўйирчокбоз уста Мансур Курёзовнинг асарлари фикримизнинг далилидир.

Кўргазма Маданият ва спорт ишларни вазирияни Республика Халқ ижодиётни ва маданий-мөтиодик маркази, Бадийи академия, "Ўзбекетат" бирлашмаси, "Хунарманд" юшмаси билан ҳамкорлика ташкил этилди.

Мансур Курёзов Ҳонқа туман маданият уйи қошидаги "Жайхон кўйирчоклари" кўйирчок театрини ташкил этган. Шу театр

М.КОЗОҚБОЕВ,
Н.НИ҃ЭЗОВА

ушбу
сонда:

ТАНЛОВГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишларни вазирияни Ҳалқ ижодиётни ва ҳаваскорлик санъатини ривожлантириш бошқармаси репертуар-таҳтират бўлими ҳаваскорлик жамоатарининг репертуарини мазмунан бошитиши маъқсадиди "Қишлоқ тараққиётни ва фароновини ўзи"га бағисланган, мустақиллик, ғатапарварлик, баҳтиёр ёшлик, севги — мухаббат мавзуларида яратилган, ёшлар тарбиясида хизматни қизадиган ҳаваскорлик дарражасидаги саҳна асарларини белгиланларни намойиш этилди.

Ҳаваскорлик театrlari, кўйирчок ва болалар театrlari учун бир пардали писсалор;

— Ашула ва ракс, фолклор-этнографик ансамбллари учун куй, кўшик ва ракслар;

— Театрлаштирилган оммавий байramlar ва томошалар учун сцена-

ниятлар;

— Ҳаваскорлик эстрада ансамблари, ҳалқ чолгу оркестрлари учун куй, кўшиклар.

* Авлодларга аталган буюк қашфиёт

* Мафтунангман, АЁЛ

* Ёғду ичра гуллаган сўз

* Чингиз бобонинг ишончи

* Бир қатранинг фавораси

Таджик этиладиган асарлар мукаддам ижро этилмаган ва чол килинмаган бўйлиши шарт. Асарларнинг матни ва нотаси иккни нусхада компьютер графикисида ёзилган бўйлиши талаб этилади. Топширилган нусхалар муаллифларга кайтарилмайди.

Мансил: Тошкент шаҳри, Мустақиллик майдони, 5. Маданият ва спорт ишларни вазирияни Ҳалқ ижодиётни ва ҳаваскорлик санъатини ривожлантириш бошқармаси.

Тел: 239-40-99, 239-41-22

да учраб турадиган балъи иллатлар фошилар экан, муаллиф бу билан ўзининг айни шу муаммога муносабатини билдиради. Айни чоги томошабинни ҳам фикрлашга, хуласа чиқаришга дайвад этиди.

Кўргазма 1 апрел — кул-куни арафасидаги ўзбекистон

Бадийи академияси кошидаги Тошкент фотосуратлар уйидаги мамлакатимиз расоммалигининг карикатура жанрида яратган асарлари кўргазмаси очиди.

Карикатура жанрининг имкониятлари бекиёс. Ўнда кулиги воситасида ҳайтимиз-

МАЪНАВИЙ КЎЗГУ

Мустақиллик йилларида тарих ҳакиқати ва адатини тиклаш, тарихни ўрганишаги бирёзлашмалик ва нохолислика чек кўшиш, саёз ва мағуралаштирилган колиллардан чиқиб кетини таомилла юзага келди.

Бу илмий ва хәйтӣ зарурат давлатимиз рахбари Ислом Каримовнинг "Тарихий хотираси"ни ўзбекистоннинг 16 йиллигидаги тараққиёт ўйли" номли концептуал аҳамиятига эга бўлган маърузалиди, башка кўллаб асрарларида ўз ифодасини таомилла юзага келди.

Мустақиллик йилларида тарих ҳакиқати ва адатини тиклаш, тарихни ўрганишаги бирёзлашмалик ва нохолислика чек кўшиш, саёз ва мағуралаштирилган колиллардан чиқиб кетини таомилла юзага келди.

Бу илмий ва хәйтӣ зарурат давлатимиз рахбари Ислом Каримовнинг "Тарихий хотираси"ни ўзбекистоннинг 16 йиллигидаги тараққиёт ўйли" номли концептуал аҳамиятига эга бўлган маърузалиди, башка кўллаб асрарларида ўз ифодасини таомилла юзага келди.

Таникли олима, ўзбек матбуоти тархи бўйича йирик мутахассис Назир Абдузазизовнинг "Ўзбекистоннинг янги тархи" илмий марказида яратилган ва яқини "Шарқ" НМАК бўш таҳририяди чон этиланг иккни китобдан иборат "Миллий журналистика тархи" номли монографияси ана шу юксак таълабларга тўла жавоб беради олади, деб бемалол айтила оламиз.

Тадқиқот муаллифи ўзбек журналистикаси тархини яхлат, тизимли тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида воказлика мумкин қадар объектив ёндошишга ҳаракат келди. Натижада миллий ноширилнигинг янги тархи яхлат, тадқиқоти йиллини камраб олган яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархини манбаҳорини кўйисий таҳтили асосида яхлат тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, монографияда илмий китобларнинг юзага келиши билан боғлиқ тархибари илмий яхлат, тадқиқоти йиллини юзага келди. Жумладан, сурʼий тарзида имлих жиҳатдан ўзгаришадиган тархини таҳририда ва тархин

9 апрел — Соҳибқирон Амир Темур тұрған күн

Она-Ватанни босқинчилар асарынан озод қиши, халкни мустамлака зулмидан күткариш йўлидаги курашлар, бу борадаги қаҳрамонликлар тарих саҳифасидан, халқ хотиграсидан асло ўчмайди. Соҳибқирон Амир Темур қадимий Ватанимиз Түрон — Туркистонни чингизийлар империясининг бир ярим аср давом этган жабру зулмидан холос қишиш учун халқ озодлик ҳаракатига етакчилик килиб, узок йиллар давомидан мардана кураш олиб борди. Соҳибқироннинг улуг зафарлари Олтин ўрда ва Илдирим Боязид босиб олган ўлкаларда ҳам мустамлака зулмини тутгатишга замин яратди.

Ўзбекистон халқ ёзувиши, устоз Пиримкул Кодировнинг Соҳибқирон Амир Темур сиймоси қадида тұлаконлық тасаввур берадиган, ишончли ва нуғузли манбаларга асосланып ёзилган, бадий тафаккур ви имлік мушохада адиб маҳорати туфайли уйғунашып кеттеган "Амир Темур сиймоси" китоби адабий жамоатчиликнинг, китобхонлариниң оюксак баҳосига сазовор бўлди. Асар мұваффакиятиниң яна бир сабаби — унда ўтмишда содир бўлган оламшумул тарихи воқеалар мөхияти, бу воқеаларнинг бош қаҳрамони Амир Темур шахсияти қизиқарли тарафда, пухта ўйланган бадиий композиция асадида ўзига хос жозиги билан тасвирланади.

— Амир Темур мавзуси уммондай чексиз, — дейди асар муалифи. — уни бир китобда тўлиқ камраб олиш имкондан холи. Бу улкан мавзуда дадил қалам төбрәттән ижодкорлар бор. Биз алмага ошира олмаган ишларни улар рўёбига чиқарадилар, деган умиддаман. Куйиди "Амир Темур сиймоси" имлій-бадиасидан бир парчани ётибонгизга ҳавола этимоқдамиш.

Пиримкул Қодиров

АВЛОДЛАРГА АТАЛГАН БУЮК КАШФИЁТ

"Темур тузуклари" асарни давомида унинг авлодлари томонидан қандай ётиёткорлик билан сакланғанда уларга қандай дастуруламал бўлиб хизмат килганилиги, сўнгига асрларда ёруп дунё юзини кўргандан кейин ҳам қандай мурраба қўлларни босиб ўтганилиги ўзига хос ажойиб бир тарих бўлгани учун биз тарихга батасиғи тўхтатишни лозим топдик.

Энди бевосита бу асарнинг таҳлили таъкинига қайтайдик.

"Темур тузуклари"нинг пухта ўйланган композицияси бор. Биринчи китобда Амир Темур тарих саҳисига чиккан пайдан бошлади, то Йилдирим Боязид устидан галаға козонгунча бошдан кичирган кирк йиллик тарихий воқеаларни иҳчам шакда хикоя килиди. Бунда у ўзи ёрнишадиган зафарларнинг ички сирларини авлодларга очиб кўрсатади. Айни вактда бошдан кичирган саргузашларнинг мазнини чакиб, улардан чикадиган фалсафий хуласаларни мутафаккир сифатида умумлаштиради: "Мен ўн иккى тамоилини ўзимига шиор килиб олиб, ўн иккى тоғифадаги кишилар билан салтанатимни мустахкамладим... Бу ўн иккى тоғифани салтанатим фалакининг ўн иккى буржига да давлатим корхонасининг ўн иккى ойи деб хисобладим".

Амир Темур фалакиёт илмими яхши билган. Осмоннинг ўн иккى буржидаги Ҳамал, Савр, Жазво, Саратон каби юлдузлар осмон қисмлари орасида мувозанат саклашда ва кўбшининг кинот бўйлаб ҳаракатланишининг алоҳида дакиқаси-ю, сонясиагача аник-равшан кўрсатиб тушиши инсон зоти унин илоҳий бир ишрат бўйлаб хизмат килиди. Шунинг учун Амир Темур ўз кўшинарига ҳам ўн иккى қавмдан чиккан сипохийларни асос килиб олади.

"Карамомигидаги кири аймокдан кўйдаги ўн иккитаси менинг хос навқарларим бўйлаб хизмат килиди: барлос, тархон, арғун, жаълон, тулкич, дудай, мўғул, сундус, тўйчоқ, кирчоқ, орлот, тархон".

Амир Темур ўзига хос образли тафаккур ёрдамидан салтанатнинг тартиби-коидаларини фалакининг ўн иккى буржидаги мувозанат саклашда уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади. Айни тарих саҳисига чиккан пайдан тархоннинг тартиби тархоннинг тартибида уйғанини сифатида саларни кўрсатади.

Айни тарих саҳисига чиккан

Ойдин ҲОЖИЕВА,
Ўзбекистон халқ шоири

Ватанин соғиниб турналар қайтиди,
Қирларда лолалар саловат айтди,
Олча, ўрік гулаб, бол түгар пайти
Соғинчлар баш урган остана бўладим.

Наврӯз кийди яна кўклам тоғини

Мажнунотлар ёдди чилвир сочини,
Иёсик инлар кучди қалоирчини,
Наврӯз кийди яна кўклам тоғини,
Вулон кўнган төмөнкӣ ларзона бўладим!

Яшил сўқмоқларда ҳиллилар шамол,
Тоғлар елкасига пистоқи рўйом,
Картигайян Ер яни келингич мисол,
Хуттининг ёмирилари дурдана бўлади.

Қайғурма, дил, гуллаш
Фаслинг қайдадир? —
Чўпонлар сайратсан қамиш наидадир,
Гулла, гул хирмонинг тил-қўйададир,
Найнинг пардасиду тарона бўладим.

Баҳор базм туди дала-тузларда:
Кулгулар гуллади қирмиз юзларда.
Олтилар бойчекан толага дўнди,
Хаяжонлар варрак-болага дўнди.

Чўлнинг кўйлаклари явшиш атири,
Остон ҳам қайнаган қулдуз-чодири.
Дехон омочидан ерга нур томар,
Қирлар равочидан жонга дур томар.

Чўтириш тошлар юзи баҳмал мулоҳим,
Шамолни кайвони қўлмиши худойим:
Дарчаларни очсан соғи бўлар у,
Кўнгилларни овлар оччи бўлар у.

Коқигуллар ойна тушиб офтобга,
Юраклар тушади тошқин гирдобга.
Ранжал тигла қарар, сунайрон булбу,
Букри толларнинг ҳам чеккасида гул.

Сумонлар кўксини ёрб майса-нин
Баҳор құрдатига айтади олқин...
Қафасдан чик, юрас — ҳур қиролича,
Кучинг ўйки ахир мўрча ҳолича?

Ташриф

Үзук тулорига уради қамчи,
Гулларид үтади момақалдирик.
Кур-кур турнажонлар солар аргамчи,
Юракка ёношиб келар ҳур қаҳмоқ...

Майсаларнинг иш тилилар баҳши,
Ёнгирга жўр бўлиб ўлан айтадир.
Оҳ, ҳаёт — мъъжиза,
тириклик — яхши,

Дилинг туб-тубига қўйилади нур.
Еринг шодликлари — қўёзкоринлар
Ҳамал елларига тушади кўрак.

Кишилик жамияти шаклланиб, илму
ирифона кадам кўйгандан бери, ижти
мий фоялиятнинг хамма соҳаларида
аёлларнинг номлари зикр этилади.
Узбек аёлларидан чиққас давлат ароб
лари, олимлар, фан фидойлари, шо
ираи давронлар, санъат соҳибалари,
тадбиркорлар, оқила ўз бекалари юр
тимизинг, милилатимизнинг гурунни
баланд кўтариб яшамокда, меҳнат
киломкда.

Дунёнинг энг оғир юки ҳам, энг буюк
баҳти ҳам аёлларнинг зиммасида. Фар
зандларни, замонларни, дунёни камол
га этиказидек маъсльитлини юмушни уд
далаган ҳам аёл. Ҳаёт, ибо пардасига
уралган, ҳётининг мураккаб юмушлари
иҷро ҳам алласини нутмаган, оиласи,
рўзгорини кенг, ёруп бир олам, мудак
дас бир салтанат деб билган аёл оила
нифасиришаси, орастабонидир.

Оила — кичик бир мамлакат. Оила
нифасиришаси юртнинг ободлигидир.
Мамлакат учун баркамол фарзандлар
тарбиялаш, ота-боболар меросидан
бахраманд бўлиш, мустакил давлати
мизнинг гуллаб-яшашни учун зарур.
Ҳаёт аёлдан бошлианди. Оила салтана
тини кўпроқ аёл — она боди килади,
сақлаб колади. Юртбозимизнинг аёл
ларига, демакки оиласига ётибори фар
зандларнинг келажаки учун кили
найётган гамхўрлиги таҳсина сазовор.
Биз дунёга ҳада этган фарзандлар ис
тиқолимизнинг музазам карвонини
нурли манзилларга эсон-омон олиб
боромги керак. Юртнинг қадрини,
қадди-бастини кўтармокка қодир
булимиюзим. Халқимизнинг улуғ
тарбиялари, фозил қишиларни ташим
ни кўйб кетган умумбашарий маъна
вият ва маърифатнинг нурасим имора
тини асрамоқда қодир бўлсин улар.

Коъзлар улугворликни кайдан ўрган
ган — оналардан. Метин тоғлар оналар-

Минг турфа ранглардан зангор қуонлар
Келинчак заминга тақар чамбарак.

Аттор қутисида ўйқ бўйқларни
Малик чўлларга чаплаган мояри.
Ҳатто Қизилқумдай қоқ тупроқларни
Яшнатгай сочилиб майса-жавоҳир.

Бешик бошидаги онадай дилбар,
Суомли шу тупрок, баҳорий Ватан!
Сеҳзар кўккамга ошик кўнга бер,
Эй, жон, бойчечакка айланга қолсан!

* * *

Шеър ўқийман...
Сенинг хайдинг
Тоғларнинг иўх охуариди.
Қармоқ ташлаб кўтар шамолнинг
Дарёларине моҳилари.

Кишилкунинг чанг ўйлакаларида
Сурнай чалиб ўрган баложон,
Кўйдик: иккиси елкалариди
Фаршишлар тутмии соябон.

Тушмагандир ҳали сут тиши,
Ўйин билан ововаридр ул.
Еру кўкка сиёмат юриши —
Пловулаган фаввародидр ул.

* * *

Ватанин соғиниб турналар қайтиди,
Қирларда лолалар саловат айтди,
Олча, ўрік гулаб, бол түгар пайти
Соғинчлар баш урган остана бўладим.

Кавушлари қўм денгизида
Каинакадай борар ўйл очиб.
Болакайнинг митти изидан
Тонг келди шудринглар сочиб.

Кавушчасин босган кезларда
Хинжалайди кўнгироқлари.
Буд жарандан нари қизлардай
Ўйгонади тог булоқлари.

* * *

Баҳор базм туди дала-тузларда:
Кулгулар гуллади қирмиз юзларда.
Олтилар бойчекан толага дўнди,
Хаяжонлар варрак-болага дўнди.

Чўлнинг кўйлаклари явшиш атири,
Остон ҳам қайнаган қулдуз-чодири.
Дехон омочидан ерга нур томар,
Қирлар равочидан жонга дур томар.

Чўтириш тошлар юзи баҳмал мулоҳим,
Шамолни кайвони қўлмиши худойим:
Дарчаларни очсан соғи бўлар у,
Кўнгилларни овлар оччи бўлар у.

Коқигуллар ойна тушиб офтобга,
Юраклар тушади тошқин гирдобга.
Ранжал тигла қарар, сунайрон булбу,
Букри толларнинг ҳам чеккасида гул.

Сумонлар кўксини ёрб майса-нин
Баҳор құрдатига айтади олқин...
Қафасдан чик, юрас — ҳур қиролича,
Кучинг ўйки ахир мўрча ҳолича?

Лолаҳонга

Аёз шамолиан замин жунжискар,
Эрина-эрна кўкка Кун чиқар.
Мудай этикларине шошиниб кийиб,
Музлган анхор ҳам иўралаб қолар.

Кудогида сирдош сирғалар қолар,
Сурмадонда қора сурмалар қолар.
Сой ёқалади ўтса жийдаде буза
Плағтолининг шохид?

Хаёт гунчалар сочан
Еринг бахмал бодига
Офтобмас бола очган
Плағтолининг шохид?

* * *

Хаётин узатар ток бағазлари,
Ҳайтбахши нур ўтар қиз барғидан.
Куртакларнинг синиб гул қафаслари,
Гуллаб берар анув бодом оғиздан.

Сичонқонулоқ бўлган ялшиш шитоз —
Гўдакдай сўйкалар этакларига.
Оншик ишитиб каби шамол баҳтиёр —
Лаб босар сочининг ўрмакларига.

Чўнинг чанелидан олан шу жашнан —
Туғроқка чўккалаб ҳидайди Ери.
Тобга кедимискан?

Етдиши фурсат?

Ўзин сенлайди у, Сизлайди Ери.

Эшилган узакдай далалар майин,
Ўзулар ўчади!

Хуш келдин, қўклам!

Ерга қадамлари тушгани сайн —
Илоди отабошлар Инсон ўзи ҳам!

* * *

Эътибор ОХУНОВА

Кишилик жамияти шаклланиб, илму
ирифона кадам кўйгандан бери, ижти
мий фоялиятнинг хамма соҳаларида
аёлларнинг номлари зикр этилади.
Узбек аёлларидан чиққас давлат ароб
лари, олимлар, фан фидойлари, шо
ираи давронлар, санъат соҳибалари,
тадбиркорлар, оқила ўз бекалари юр
тимизинг, милилатимизнинг гурунни
баланд кўтариб яшамокда, меҳнат
киломкда.

Дунёнинг энг оғир юки ҳам, энг буюк
баҳти ҳам аёлларнинг зиммасида. Фар
зандларни, замонларни, дунёни камол
га этиказидек маъсльитлини юмушни уд
далаган ҳам аёл. Ҳаёт, ибо пардасига
уралган, ҳётининг мураккаб юмушлари
иҷро ҳам алласини нутмаган, оиласи,
рўзгорини кенг, ёруп бир олам, мудак
дас бир салтанат деб билган аёл оила
нифасиришаси, орастабонидир.

Оила — кичик бир мамлакат. Оила
нифасиришаси юртнинг ободлигидир.
Мамлакат учун баркамол фарзандлар
тарбиялаш, ота-боболар меросидан
бахраманд бўлиш, мустакил давлати
мизнинг гуллаб-яшашни учун зарур.
Ҳаёт аёлдан бошлианди. Оила салтана
тини кўпроқ аёл — она боди килади,
сақлаб колади. Юртбозимизнинг аёл
ларига, демакки оиласига ётибори фар
зандларнинг келажаки учун кили
найётган гамхўрлиги таҳсина сазовор.
Биз дунёга ҳада этган фарзандлар ис
тиқолимизнинг музазам карвонини
нурли манзилларга эсон-омон олиб
боромги керак. Юртнинг қадрини,
қадди-бастини кўтармокка қодир
булимиюзим. Халқимизнинг улуғ
тарбиялари, фозил қишиларни ташим
ни кўйб кетган умумбашарий маъна
вият ва маърифатнинг нурасим имора
тини асрамоқда, қодир бўлсин улар.

Коъзлар улугворликни кайдан ўрган
ган — оналардан. Метин тоғлар оналар-

Кўй сеҳридан яшнар кўнгиллар

КАПАЛАК ТУҒИЛГАНДА

Даврошлар Латифбойнинг
Лоффарин хушлаб турар,
Кизлар эса ҳаяжонда,
Ёқасин ушлаб турар.

— Чигирталар тұғылганда
Суюнчи олган ҳакка.
Бирдан қалап қорни оғриб,
Гулларид қақмоқ қақдан.

— Шеър ўқийман...
Сенинг хайдинг
Тоғларнинг иўх охуариди.
Қармоқ ташлаб кўтар шамолнинг

— Балордан арасин, деб
Тимсоҳ сувга буш урган.
Карқидонлар кирга қочиб,
Фил хартуминиши ўтирган.

Латифбойдан сұраб қолди
Сарвар билан Ирода:
— Капалак тұғылганда
Нима бўлган, бирорад?

— Ўша куни Ой ҳам кулиб,
Юлдузлар қара қараша.
Барни аспасин
Дастинин ташини

— Тасалли
Сен чиндан ёлизсан эхтимол,
Аммо,
Кўз ёши тўккадай

Ахволдамассан.

Шунчаки, ённинг иўқ

Ширин ёғлон сўзлагувчилар.

Соҳта илтифоту тавозелар-ла

Кўлларини кўксига қўйиб,

Дўстингнан деяништади.

Хиёнат ҳам кильмас шунчаки.

Билмасман неча деб

Тиклинишни ташини

Хиёнанишни ташини

Билмасман неча деб

Тиклинишни ташини

Хиёнанишни ташини

Билмасман неча деб

Тиклинишни ташини

Ҳамза таваллудининг 120 йиллиги

Ҳамза ҳәти ва иходи билан батағын танишганимизда бу адид ва санъаткорнинг мустабид тузум даврида, зулм авжига чиккан бир пайтада шунчалик кўп асарлар ёзиб, адабиёт ва санъатнинг барча тур хамда жанрларида мувфакият билан қалам тегретганидан ҳайратга тушишимиз.

У назимда шеърият намуналари, насрда роман ва киссалар, драматургияда эса ҳар тур ва жанрларга мансуб асарлар яратди. Ҳамза адабийтимиз тарихида биринчи бўлиб композитор сифатида опера либретосини ёзди. Унга кўй баставлаб опера холига келтириди. Режиссёрия фаолияти, актёрик маҳорати, ўқитувчилик истеъодиди, дарсликлар муаллифи сифатидаги хизматларини назарга олсан, бу иходор бутун киёфаси билан кўз олдимида яққол намоён бўлади.

Ҳамза асарлари халқимиз қалбидан чукур жой олган, десак мублагга бўлмайди. Унинг асарлари бадий жиҳатлари, маънавий кўлами билан халқимизнинг руҳига, дидига якин. Китобхонлар, томошабнинг адид қархонлари билан танишиб, севги-мұхаббатнинг, вафо-садоқатнинг турфа, тасъирчан талқинларидан бахраманд бўлдилар — онгларини бойитиб, фикр доираларини кенгайтирилар.

КЎЛАМИ КЕНГ САНЪАТКОР

Ҳамза фаолияти орқали биз, аввало, адабиёттинг жамиятидаги ўрнини, вазифасини кенгроқ ва қуқурроқ тушишимиз. Шу мазнода унинг бой адабий, маданий мероси келгуси авлодлар учун ҳам маънавиятдан сабок бериси шубҳасидир. Адабинг ўз даврида ҳалқ ўтасида машҳур бўлиб кетганининг боиси шундаки, у адабиёт ва санъат равнаки учун жон-дилли билан курашди. Шуни алоҳига таъкидлаш лозимки, Ҳамза ҳайт гирдобида яшади, ҳалқнинг дарди, орзулари билан умр кенири. Шу сабабдан ҳам у мушкул замоннинг жуқини кўйчиси, давр жарчиси сифатидан майдонга чиқди.

Ҳамза ҳалқнинг қалбидан отилиб чиқкан дарлар, жанговар овзолар, жамият олдинга сурған масалаларни ифодабар, иходини бойитди, унинг дил торларига жўровсиз бўлди. Юртошларини, ўқитиги, бўлим бериси оркали уларнинг оғизиги тутиотишни узининг бурии деб билди:

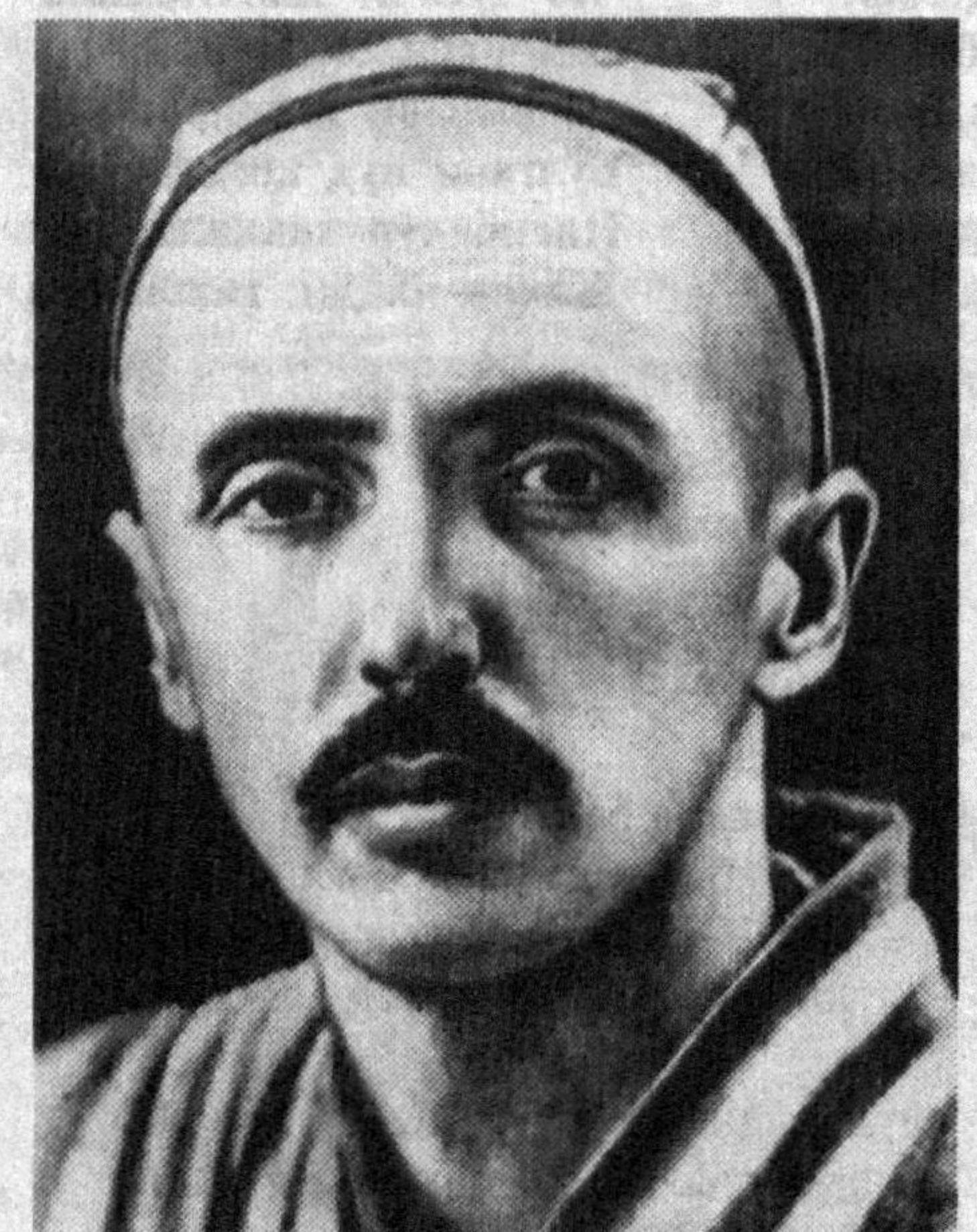
**Ул ҳақиқат янасиға
саққал истарсан, ніхон,
Илмиста, илмиста,
истагиғи зинкор имл!**

— дега ҳайкирди. Илмисиз зулматдан, зулмдан кутилиши мумкин эмас, деб билди. Ҳамза ниятларини амалга ошириш — фуқаролар саводини чиқарни учун узини ўтга, чўқка урди. Мактабар оиди, болаларга таълим берди. Турил хил ўқиши китобларини ёзиб, нашр этирги. Түрмушда бахтисиз ходисаларга дучор бўлиши, иллатлар гирдогига тушиб колишининг сабаби жаҳолат, илмисизлик, карши ўтиди.

Ҳамзанинг имлар кatta аҳамият берганинг боиси — элан ўйготиши, тарақкӣтга чакириш эди. "Ухлама кўп, ўзбек эли, асири тараққий вактида". "Ўйлон Туркестон, ўйгониш вактидир", каби ёзди.

**Куроллан меҳнатчилар,
Бўлсин дунё сенинг.
Бас энди қулил кўриб,
Асрар қелганинг!**

Ҳамза оқтабр инклиблодан кўп нарсанни кутган эди, озодликка чиқдик, ҳайтизмиз фаровон бўлади, деб ўйлаган эди. Шу сабабдан ҳам янги тузумни за-

манинг барча жанрларида ўзига хос наманалар яратиш билан бирга трилогия, тетрологиялар ҳам ёзди. Унинг "Фарғона фожеалари" тўрт серияни драмаси фикримизнинг далилларид. ўзбек миллий драматургияси тарихида бундай типдаги асарлар яратилмагани ҳам адаб иходининг киммитими, аҳамиятини оширади. Унинг кўплаб драмалари санъатни кўпиди, театрларнинг репертуарларини бойитди.

Хусусан, "Майсаранинг иши" комедияси чet эллардаги театрлар санъатидаги музфакияти ўйнайди. Бу асар мотивлари асосида композитор Сулаймон Юдаков олера яратиб, томошабнларнинг юқсак баҳосига сазовор бўлди. "Майсаранинг иши" комедиси Москва, Санкт-Петербург ҳамда АҚШ, Полша театрларидаги санъатларни кўпиди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам моҳир санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари" да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси билан бирга, унинг фоқилялари тақдирини ҳам намоён этган эди. Бу курашга бағишилаб шоирлар, ёзувчилар асарлар ёздилар. Мардиорлик мавзусида кўплаб шеърлар пайдо бўлди, унда жаҳонга ўзига олиб бўлди. Асарларни яратиб кетиб ўзбек яхшиларни ўйнайди. Шундай яхшиларни яратида ҳам оидор санъаткор эканлигини намойиш кила оди.

Ҳамзанинг "Истибод курбонлари"да тархимизнинг ўзиги мушкун, фоқилялари воеқалари акс этирги. 1916-йилги кўзғолон ўйгонаётган омманинг кучини куртаси бил

Тұрт-беш йил бурун бразилиялік адіб Пауло Коэльонинг "Алхимик" асарының Озод Шарағиддинов таржимасы да кізікілдік үйіб чиққандык. Аслыда, бу роман географиялық жиҳатдан біздан ең ійірек бир мамлакат өзүчесінинг аса-ри. Тұғыр, роман вокеалар Бразилияда емас, дастлаб Испанияда, сұнг болу хармонияның Марокашынг үтіб, ундан Мисрғача киглан сәхәті давомидан үйлдегі мамлакаттарда кеңеді. Аммо бу билан Пауло Коэльо араб адібінің албанің қолмасын, албатра. Хүш, унда бу асардың кізікіншінг күчіндең болыс нимада?

Авалдо, асар номы — "Алкимегар" — дан шарқона рух үфурған тұрады. Гарчи "кімім" сүзи толтина "химия" сүзінен олпап шыла-да, алким фаны (оддий металларни олтін-күмшуга айлантиришін уриниш) Шарқда ривож топған. Алкимің оралы фалсафа, хікмет тоши-ни толып мүмкін, деб ишонғанған, асп, кимматбақо, деген маңында кизларға Киммәхон деган исем ҳам қўйилган. Алкиміәт савасвурғай тадрих — омийнинг сўфијийт айланышын ифодаловчи таш-бек сифатида ҳам кўлланган ("Иш туш-са туғроғни киммәт қилир").

"Алхимик"нинг мазмуны ёдингизда-дир: Сантиаго деган подачи ийттегі кам-багалықда күн кеңиради, қашшоқ одамлар каби үннан тұстапдан бойиб ке-тишиң орзу қилиди. Бир күн вайронға черковға кўйларни қамаб, ётиб ухлады. Тушнанда Миср эхромлари яқинидаги кирпикда кўмилган дафина уни ку-тиб тұрган айнан бўлуди. Бу тұнны иккі бор кўради. Хаёлдан Сантиаго таваккал үйләт тұшады. Юртдаги ҳар хил жоду-гары башоратгүйлар, йўлда ҳамроҳ бўлған яхши-ёмон одамлар тасвири асар, саргузаштын жозигандар киглан. Миср эхромлари яқинига борған Сантиаго ўтири-қароқчилар кўлига тұшады, улардан калтак еб, таланади. Бўёққа нега келдин, нега ер кояласан, деб сураган қароқчилар бошилгига Сантиаго тұшнанда кўрганини байн қилиди. У боланинг айногигидан кулиди, мен ҳам бир пайт шу сен тұрган жохда ухлад, бир түш кўрган адым, түшнанда гүб. Фалон вайлоғията борид, фалон маҳалладаги ташшылардың көркөн көннен сифатида азим чинор катаға ётган да-финани қазір олшім керак емис, бу тұнни ким кимтә олшім көрдім, аммо мен тұннанда ишониб кайдаги Испанияға борадиган, ўша жойларни кавбл жорадиган, ташшылардың көрдім, дейдай. Ажаб, умрида Испанияни кўрмagan бу каззоб Сантитагоға фирт таниш маҳаллаларни ай-тади, у алтап чөркөв әса айнан Сантиаго кўй қамаб юрган чөркөв әди! Сантиаго яна жазыл килиди — ватаннанда жайтады.

Бу саргузашт асар бир қадар фалса-фий маъно ташшынан, бош қархамон охирда муддасига өршишган, икким-чилик воеқа-ходисалар тасвирида ҳам өзүччи ахлоқий-естетик масалаларни бізингиз үргизмізге мос тарзда байн ет-ғаныдан олдиң көркөн керак, "Алхимик"нинг ўзбек китобхони жуда яхши қаршила-ди.

Бу саргузашт асар бир қадар фалса-фий маъно ташшынан, бош қархамон охирда муддасига өршишган, икким-чилик воеқа-ходисалар тасвирида ҳам өзүччи ахлоқий-естетик масалаларни бізингиз үргизмізге мос тарзда байн ет-ғаныдан олдиң көркөн керак, "Алхимик"нинг ўзбек китобхони жуда яхши қаршила-ди.

Асар мұваффакияттнинг сабаби фа-кат шу емас. У шокети билан ҳам Шарқ кишилари руихият мос тасаввfuғай бир маънога ега: қархамон солик идеяларга етмоқ үннен саир-сахейтін чиқады, аммо барча машакатларни бошидан ўтказ-ганидан сұнг маълум бўлуда, унинг излаганы олпап, ўза мәволарда емас, ватаннанда, қалбиди, ўзиди екан... Бу биз-га Навоининг "Лисонут тайр" асаринан — ўттис күнде водийдан учб үтіб, ажайири Симург дайдорға етишиш ол-диди ногахода Симург — бу үзлар экан, икким-чилик воеқа-ходисалар тасвирида ғана ёднінгиздір, Саҳро Кабир оралы Мисрға жұнғаттан карғон (бу карғонда Сантиаго ҳам бор әди) йўлга түшнанында олдин карғонбоси хамма-га "йўл азоби оғир, таҳлиқаси күп, бу-нинг устига, молу жонимизга қасд қиль-ған қароқчилар ҳам үчары мүмкин, бас үншудай екан, кимки шуларға чиқади ол-маса, бу йўлга түшнанын", деб айтади.

Мен хәйтимнинг ўй линии алким-ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёллардан бахра оларди.

Хизик, Пауло Коэльо қандай килиб

бўл узасирин бундай шарқона нур-жило билан мунаввара эта олди экан? Тұғыр, Кристофер Марло "Буюк Темпур" фохи-асини ижод киглан, Гёте "Фарбу Шарк девони" битган, Пушкин "Куръонга та-бубулар" ёзған. Саңокни яна давом этириш мүмкин. "Алхимик" ҳам шундай асарлар сирасидан. Аммо Ислом Шарқига хос бўлған сўфиённа руҳчи, романга у қандай сингтган экан?

"Мен хәйтимнинг ўй линии алким-ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёллардан бахра оларди.

Хизик, Пауло Коэльо қандай килиб

бўл узасирин бундай шарқона нур-жило билан мунаввара эта олди экан? Тұғыр, Кристофер Марло "Буюк Темпур" фохи-асини ижод киглан, Гёте "Фарбу Шарк девони" битган, Пушкин "Куръонга та-бубулар" ёзған. Саңокни яна давом этириш мүмкин. "Алхимик" ҳам шундай асарлар сирасидан. Аммо Ислом Шарқига хос бўлған сўфиённа руҳчи, романга у қандай сингтган экан?

"Мен хәйтимнинг ўй линии алким-ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёллардан бахра оларди.

Хизик, Пауло Коэльо қандай килиб

бўл узасирин бундай шарқона нур-жило билан мунаввара эта олди экан? Тұғыр, Кристофер Марло "Буюк Темпур" фохи-асини ижод киглан, Гёте "Фарбу Шарк девони" битган, Пушкин "Куръонга та-бубулар" ёзған. Саңокни яна давом этириш мүмкин. "Алхимик" ҳам шундай асарлар сирасидан. Аммо Ислом Шарқига хос бўлған сўфиённа руҳчи, романга у қандай сингтган экан?

"Мен хәйтимнинг ўй линии алким-ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёллардан бахра оларди.

Хизик, Пауло Коэльо қандай килиб

бўл узасирин бундай шарқона нур-жило билан мунаввара эта олди экан? Тұғыр, Кристофер Марло "Буюк Темпур" фохи-асини ижод киглан, Гёте "Фарбу Шарк девони" битган, Пушкин "Куръонга та-бубулар" ёзған. Саңокни яна давом этириш мүмкин. "Алхимик" ҳам шундай асарлар сирасидан. Аммо Ислом Шарқига хос бўлған сўфиённа руҳчи, романга у қандай сингтган экан?

"Мен хәйтимнинг ўй линии алким-

ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёллардан бахра оларди.

Хизик, Пауло Коэльо қандай килиб

бўл узасирин бундай шарқона нур-жило билан мунаввара эта олди экан? Тұғыр, Кристофер Марло "Буюк Темпур" фохи-асини ижод киглан, Гёте "Фарбу Шарк девони" битган, Пушкин "Куръонга та-бубулар" ёзған. Саңокни яна давом этириш мүмкин. "Алхимик" ҳам шундай асарлар сирасидан. Аммо Ислом Шарқига хос бўлған сўфиённа руҳчи, романга у қандай сингтган экан?

"Мен хәйтимнинг ўй линии алким-

ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёллардан бахра оларди.

Хизик, Пауло Коэльо қандай килиб

бўл узасирин бундай шарқона нур-жило билан мунаввара эта олди экан? Тұғыр, Кристофер Марло "Буюк Темпур" фохи-асини ижод киглан, Гёте "Фарбу Шарк девони" битган, Пушкин "Куръонга та-бубулар" ёзған. Саңокни яна давом этириш мүмкин. "Алхимик" ҳам шундай асарлар сирасидан. Аммо Ислом Шарқига хос бўлған сўфиённа руҳчи, романга у қандай сингтган экан?

"Мен хәйтимнинг ўй линии алким-

ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёллардан бахра оларди.

Хизик, Пауло Коэльо қандай килиб

бўл узасирин бундай шарқона нур-жило билан мунаввара эта олди экан? Тұғыр, Кристофер Марло "Буюк Темпур" фохи-асини ижод киглан, Гёте "Фарбу Шарк девони" битган, Пушкин "Куръонга та-бубулар" ёзған. Саңокни яна давом этириш мүмкин. "Алхимик" ҳам шундай асарлар сирасидан. Аммо Ислом Шарқига хос бўлған сўфиённа руҳчи, романга у қандай сингтган экан?

"Мен хәйтимнинг ўй линии алким-

ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёллардан бахра оларди.

Хизик, Пауло Коэльо қандай килиб

бўл узасирин бундай шарқона нур-жило билан мунаввара эта олди экан? Тұғыр, Кристофер Марло "Буюк Темпур" фохи-асини ижод киглан, Гёте "Фарбу Шарк девони" битган, Пушкин "Куръонга та-бубулар" ёзған. Саңокни яна давом этириш мүмкин. "Алхимик" ҳам шундай асарлар сирасидан. Аммо Ислом Шарқига хос бўлған сўфиённа руҳчи, романга у қандай сингтган экан?

"Мен хәйтимнинг ўй линии алким-

ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёллардан бахра оларди.

Хизик, Пауло Коэльо қандай килиб

бўл узасирин бундай шарқона нур-жило билан мунаввара эта олди экан? Тұғыр, Кристофер Марло "Буюк Темпур" фохи-асини ижод киглан, Гёте "Фарбу Шарк девони" битган, Пушкин "Куръонга та-бубулар" ёзған. Саңокни яна давом этириш мүмкин. "Алхимик" ҳам шундай асарлар сирасидан. Аммо Ислом Шарқига хос бўлған сўфиённа руҳчи, романга у қандай сингтган экан?

"Мен хәйтимнинг ўй линии алким-

ни үнгаришга бағишиладым, — деб ёзди асарга ёзган сўзбошида Пауло Коэльо. — Ал-икис (оби-жайт) топлини фикру хаёйними бутунлай ёгал-лаб олган әди... 1981 йилда хәйтимга қаноат қилинди. Бу иш амалга шоса болалар жаҳон адабиётининг әнг сара намуналаридан бирин билан таниши, бицингиз шарқона руҳимизга шоёй мос бўлған гоёлл